

I Danmark og Sverige indtastes kvægbrugerens vurdering af koens temperament samtidig med kåring af koen. I Finland udføres registreringerne fortrinsvis af inseminøren, når koen bliver insemineret første gang i første laktation.

Solide registreringer af køernes temperament i Norden

Af Anders Fogh, Emma Carlén og Terhi Vahlsten

Antallet af registreringer af temperament har været stabilt eller svagt faldende de seneste fem år i Danmark, Sverige og Finland. Der er et faldende antal registreringer for de røde racer i Sverige og Finland, men faldet er fra et meget højt niveau. Hyppigheden af registreringen er stadig tilfredsstillende og resulterer i høje sikkerheder på avlsværditallene for afprøvede tyre.

I alle de nordiske lande er det køernes temperament i første laktation – vurderet af kvægbrugeren – som indgår i avlsarbejdet. Den enkelte kos temperament vurderes i forhold til de øvrige køer i besætningen. Indsamlingen af registreringer er lidt forskellig i de nordiske lande. I Danmark og Sverige indtastes kvæg-

brugerens vurdering samtidig med kåring af koen. Det er således kun køer, der er kåret, som får registreret temperament. I Finland udføres registreringerne fortrinsvis af inseminøren, når koen bliver insemineret første gang i første laktation. Avlsrådgiveren indsamler dog også registreringer, når de kårer i besætningen.

Stadig mange registreringer

Det gennemsnitlige antal døtre med temperamentsvurdering pr. afprøvet insemineringstyr er vist i figur 1-3 for Holstein, røde racer og Jersey.

I Danmark har antallet af døtre pr. afprøvet insemineringstyr været ret konstant fra 2000-2005. For alle racer er

der i gennemsnit ca. 40 døtre pr. tyr.

I Danmark svarer det nuværende antal døtre pr. Holstein eller rød tyr til en sikkerhed på ca. 65%, mens antallet af døtre pr. tyr i Sverige og Finland svarer til en sikkerhed på 80-85%. For jersey er sikkerheden lavere.

Datakvalitet er stadig god

Insemineringstyrenes sikkerhed på indeks for temperament afhænger af både antallet af registreringer, men også af kvaliteten af de indsamlede data. Større besætninger og mindre kontakt med de enkelte køer kunne føre til, at landmændenes vurdering af køernes temperament vil være mindre præcis.

En god måde at undersøge registreringernes kvalitet er at beregne arvelighed for temperament. Nyere undersøgelser på danske data viser, at arvbarheden af temperament er moderat til lav og på samme niveau i dag, som den var år tilbage. Dette indikerer, at datakvaliteten stadig er god. Nordisk Avlsværdivurdering arbejder i øjeblikket med at forbedre avlsværdivurderingen for eksteriøregenskaber, herunder temperament. Der vil således blive beregnet arvbarheder for temperament i nær fremtid.

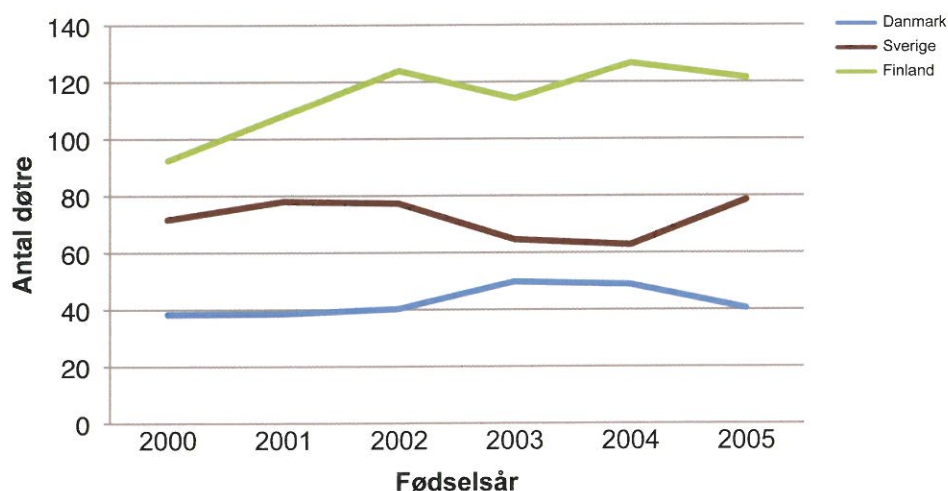
Temperament i avlsarbejdet

Registreringer af temperament er vigtigt for at kunne beregne sikre avlsværdital for denne egenskab. Egenskaben har en økonomisk betydning, og er derfor indregnet i NTM. Vægten på temperament i NTM er dog moderat til lav. ●

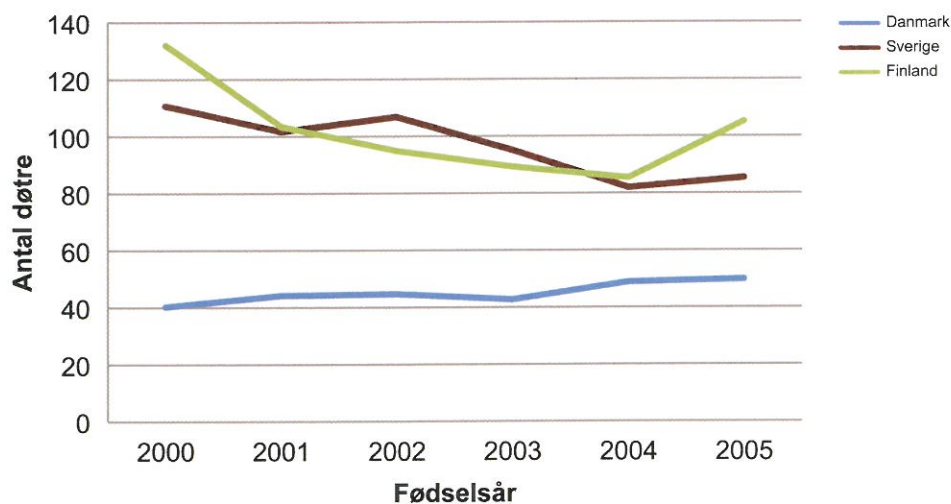
Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Figur 1. Antal døtre med temperamentsvurdering for afprøvede Holstein-tyre født i Danmark, Sverige og Finland

Figur 2. Antal døtre med temperamentsvurdering for afprøvede røde tyre født i Danmark, Sverige og Finland

Figur 3. Antal døtre med temperamentsvurdering for afprøvede jersey-tyre født i Danmark

